

NÁBYTEK

kancelářský nábytek a židle

ÚVOD – ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBNOSTI A MOŽNOSTI ÚSPOR

Hlavní dopady na životní prostředí spojené výrobou nábytku

Výroba nábytku má poměrně vysoké externality zejména ve fázích výroby a po skončení životnosti (energeticky náročné zpracování dřeva, konzervační látky, těkavé organické látky používané pro povrchovou úpravu):

Na fázi výroby, resp. na použité suroviny/materiál, připadá 80-90 % z celkového environmentálního dopadu:

- čalounické výplně – nejčastěji používaná výplň je polyuretanové (80 % trhu) a latexové pěny; jako vypěňovací/nadouvací činidlo se někdy používají CFC (poškozuji ozonovou vrstvu) a HCFC (skleníkové plyny) – ve výrobě je lze nahradit (např. uhlovodíky, kapalným CO₂, izokyanáty s vodou a kombinací uvedených postupů)¹;
- dřevo – údaje z roku 2014 uvádí, že objem ilegálně vytěženého dřeva v devíti zemích vyvážejících dřevo dosáhl objemu více než 80 milionů kubických metrů², což odpovídá třetině jejich vývozu. Dopady nelegální těžby se projevují úbytkem biologické rozmanitosti a degradací lesů, úbytkem přírodních stanovišť, snížením kapacity adaptace a mitigace klimatických změn;
- dřevotřískas – výhodou je využití odpadního dřeva (odřezků, třísek), problémem je obsah formaldehydu (karcinogen), který se při výrobě dřevotřískových desek používá jako pojivo.

Úspory dosažené prostřednictvím odpovědného přístupu

Hlavní úspora v produktové kategorii nábytek může být realizována prodloužením životnosti, tedy opětovným používáním a repasováním stávajícího nábytku. Jak vyplývá z tabulky níže, potenciál úspor je značný. I konzervativnější odhady³ uvádějí finanční úspory 25-50 %.

Tabulka 1 Příklady úspor dosažených prostřednictvím odpovědného přístupu

Cena běžného kancelářského nábytku ⁴	stoly	židle	policové skříně	zásuvkové kontejnery
nové, DMC [£]	209	122	100	107
znovu použité, DMC* proxy [£]	105	86	50	53
repasované, DMC* proxy [£]	84	49	40	43

*DMC - doporučená maloobchodní cena

¹ [Technical report GPP EU Revision of the EU Green Public Procurement \(GPP\) criteria for Furniture](#), str. 25

² údaj převzatý z [Technical report GPP EU, Revision of the EU Green Public Procurement \(GPP\) criteria for Furniture](#), který jako zdroj uvádí výzkum provedený Chatham House v roce 2015 (Alison Hoare, 2015)

³ [Walsh, 2011](#). "Public procurement of remanufactured products. An examination of the potential for increasing the use of remanufactured products by local authorities in the North East of England"

⁴ převzato ze studie [dopadu používání GBS \(Government Buying Standards\)](#) ve Velké Británii, tabulka 1, str.9

Vzhledem k tomu, že environmentální dopady jsou spojeny především s výrobou a používáním surovinami, sníží se uvedeným přístupem i tyto dopady – technická zpráva GPP EU uvádí, že uhlíková stopa běžné kancelářské židle je 82 kg CO₂ekv. a běžného kancelářského stolu 146 kg CO₂ekv. Pokud se i minimální repasí zdvojnásobí doba životnosti, může být uhlíková stopa zredukována o 45 %, resp. 35%. I v případě kompletní výměny pracovní desky stolu se dosáhne 20% úspory emisí. Doporučený postup odpovědného nakupování tedy je (v pořadí od nejdoporučenější po nejméně doporučenou) opětovné použití, repasování starého nábytku, nákup nového nábytku s ekoznačkou, nákup běžného nového nábytku.

1. CÍL DO ROKU 2020

- místo nákupu nového nábytku upřednostňovat opětovné využití stávajícího zařízení či jeho renovaci/repasí
- v případě nově pořizovaného nábytku by dřevěné části měly ze 100 % pocházet z udržitelných zdrojů nebo z recyklace a 50 % jiných než dřevěných částí (pokud tvoří více než 20 % celkové hmotnosti výrobku) by mělo vykazovat charakteristiku environmentální šetrnosti – např. obsah recyklovaných materiálů

2. OPATŘENÍ V RÁMCI ORGANIZACE

- zjistit skutečné nároky zaměstnanců na kancelářský nábytek a sladit je s množstvím a kapacitou dostupného nábytku;
- upřednostňovat opětovné využití stávajícího nábytku, popř. repasí nábytku stávajícího
- v případě, že není možné znovu využít stávající nábytek nebo jej repasovat, nakupovat takový nový nábytek, který je v souladu s ekodesignem (výběr materiálů s omezeným dopadem na ŽP, z redukováného množství materiálu, výrobní proces optimalizovaný z hlediska spotřeby energií, zajištěna likvidace/recyklace/opětovné využití při konci životnosti popř. zpětný odběr nábytku dodavatelem)

3. INDIKÁTOR PLNĚNÍ OPATŘENÍ V RÁMCI ORGANIZACE

nenavrhuje se

4. SOUVISEJÍCÍ LISTY

–

5. ENVIRONMENTÁLNÍ POŽADAVKY NA POŘIZOVANÉ VÝROBKY

Doporučené minimální odpovědné požadavky

Při vybavování úřadu nábytkem postupovat podle hierarchie

1. opětovné používání (preferované řešení),
2. repasování,
3. pořizování nového nábytku⁵.

⁵ Potřeba nového nábytku je často dokládána subjektivními důvody, jako je zastaralý design, nikoli skutečná potřeba nového z důvodu nadměrného opotřebení či nefunkčnosti nového zařízení; někdy je stanoveno například provozními pravidly obnovování zařízení (nábytku) každých X let, bez ohledu na to, zda je či není možné dále nábytek používat.

Minimálním odpovědným požadavkem je tedy dodržování uvedené hierarchie; v případě repase a nákupu nového nábytku doporučujeme postupovat podle bodů uvedených v odstavci *Komplexní požadavky*.

Komplexní požadavky

Pokud není možné znovu použít již vyrobený nábytek, měly by být při repasování či nákupu nového nábytku uplatněny požadavky v odstavcích A nebo B.

A. REPASE STARÉHO/PŮVODNÍHO NÁBYTKU S PODMÍNKAMI PRO NOVÉ ČÁSTI

plastové části:

- přednostně recyklovaný plast;
- označení identifikující použitý materiál ČSN EN ISO 11469;
- bez obsahu olova, rtuti, kadmia nebo jejich sloučenin;

čalounění:

- vyrobené bez použití monomeru vinylchloridu (VCM);
- dostatečně odolné proti opotřebení;

vycpávkové materiály

- jako nadouvadla nebo pomocná činidla se nesmějí používat halogenované organické sloučeniny.

B. NOVÝ NÁBYTEK

převažující materiál

- *nábytek z masivu* – dřevo certifikované FSC, PEFC
- *nábytek z aglomerovaného dřeva, tj. dřevotřískových a dřevovláknitých desek* -výrobky s ekoznačkou nebo obdobnými vlastnostmi
- *kovový nábytek* – výrobky s ekoznačkou nebo obdobnými vlastnostmi

plastové části:

- přednostně recyklovaný plast
- označení identifikující použitý materiál ČSN EN ISO 11469
- bez obsahu olova, rtuti, kadmia nebo jejich sloučenin

čalounění:

- vyrobené bez použití monomeru vinylchloridu (VCM)
- dostatečně odolné proti opotřebení

vycpávkové materiály

- jako nadouvadla nebo pomocná činidla se nesmějí používat halogenované organické sloučeniny;

6. PŘEHLED POŽADAVKŮ A ZPŮSOB PROKAZOVÁNÍ

	parametr	požadovaná hodnota	způsob prokázání
Nábytek	dřevěné části (pokud je podíl na celkové hmotnosti výrobku větší než 5 %)		
	suroviny	50 % hmotnostních dřeva použitého ve výrobku je certifikováno FSC nebo PEFC nebo bylo použito odpadní/opětovně použité dřevo či dřevěné komponenty	certifikát FSC nebo PEFC nebo doklad o původu opětovně využitého dřeva <i>nebo</i> certifikát o udělení ekoznačky či produktový list s uvedením ekoznačky (vše v českém jazyce)
	obsah škodlivých látek	nesmí být obsaženy látky klasifikované v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008	technická dokumentace dokládající splnění požadovaných hodnot <i>nebo</i> certifikát o udělení ekoznačky či produktový list s uvedením ekoznačky (vše v českém jazyce)
	plastové části (pokud je podíl na celkové hmotnosti výrobku větší než 20 %)		
	podíl recyklovaných plastů	30 % z celkové hmotnosti plastu ve výrobku pochází z recyklace	prohlášení dodavatele plastových částí
	obsah olova, rtuti, kadmia nebo jejich sloučenin	neobsaženo	technická dokumentace dokládající splnění požadovaných hodnot
	všechny části		
	snadno demontovatelné, vyměnitelné a nahraditelné; roztříditelné podle druhu materiálu		jednoduchý a názorný návod k rozebrání a náhradě poškozených dílců/materiálů; rozebrání a náhradu musí být možné provádět pomocí běžného základního ručního nářadí a bez speciální kvalifikace.
doprava	požadavky na maximální využití kapacity vozidla vzhledem k objemu dodávky přepravované jedním vozidlem		podmínky ve smlouvě
obaly	minimální množství		podmínky ve smlouvě
další	nabídka starého/nahrazovaného nábytku k odprodeji, použití.		podmínky ve smlouvě

Vysvětlivky k barevnému zvýraznění

komplexní požadavky

smluvní podmínky

7. SMLUVNÍ PODMÍNKY DODÁVEK

- v případě nákupu nového nábytku uplatnit požadavek na minimální objem dodávky přepravovaný jedním vozidlem a starý/nahrazovaný nábytek nabídnout k odprodeji

8. ZNAČENÍ A VYSVĚTLIVKY

Ekoznačky:

Každá ekoznačka je udělována pro určitou skupinu výrobků, tzv. produktovou kategorii. Produktové kategorie mohou mít různé ekoznačky definovány různě, proto v závorce u každé z nich uvádíme i název či názvy produktových kategorií relevantních pro výrobky, kterým je věnován List 6.

Ekoznačka EU představuje, jak název napovídá, evropský program ekoznačení (charakteristika pro nábytek dle Ekoznačky EU je dostupná [zde](#), pro textilní výrobky – včetně potahových látek – [zde](#)).

EŠV – environmentálně šetrný výrobek - je značení českého národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb (EŠV je udělována výrobkům z aglomerovaného dřeva a kovovému nábytku; charakteristika pro aglomerované materiály na bázi dřeva a výrobky z nich dle EŠV je dostupná [zde](#), pro kovový nábytek [zde](#))

Modrý anděl (Blauer Engel) je německý program ekoznačení, který byl zahájen v roce 1978 ve Spolkové republice Německo (charakteristika pro dřevěný nábytek a nábytek na bázi dřeva s nízkými emisemi do vnitřního prostředí dle Modrého anděla je dostupná [zde](#), charakteristika pro čalouněný nábytek [zde](#)).

Severská labuť (Nordic Swan) je ekoznačka udělována v severských zemích Evropy. Systém přijalo Finsko, Island, Norsko a Švédsko (charakteristika pro nábytek a doplňky dle Severské labutě je dostupná [zde](#)).

Ekoznačky uvedené v bodech A, B a C jsou na trhu EU nejběžnější. Lze jimi prokázat komplexní požadavky uvedené v bodě 5 způsobem uvedeným v bodě 6. Pokud se zadavatel rozhodne v rámci veřejné zakázky nakoupit produkty nesoucí ekoznačku nebo s charakteristikou odpovídající ekoznačce, doporučujeme, aby požadoval buď „EŠV“ (pokud bude poptávat výrobky z aglomerovaných materiálů na bázi dřeva nebo kovový nábytek) nebo „ekoznačku EU“. Dodavatel může předložit i jinou značku - jeho tvrzení, že předkládaná ekoznačka je ekvivalentní bude muset zadavatel ověřit porovnáním jednotlivých kritérií charakterizujících předkládanou ekoznačku s kritérii ekoznačky požadované v zadávací dokumentaci. Toto porovnávání může být časově náročnější a může vyžadovat konzultace s odborníky na danou produktovou kategorii. Pokud se prokáže, že předložená ekoznačka ekvivalentní není, musí dodavatel prokázat splnění rozdílných požadavků poptávané ekoznačky alternativním způsobem.

Další značení

Svoje značení má obhospodařování lesů jako zdrojů surovin pro výrobu:

PEFC ([Programme for the Endorsement of Forest Certification](#)) je celosvětově nejrozšířenější systém certifikace lesů. Prostřednictvím podpory trvale udržitelného hospodaření v lesích zabezpečuje v celém dodavatelském řetězci lesních produktů, že dřevo a produkty lesa jsou produkovány za dodržování nejvyšších ekologických, sociálních a etických standardů.

FSC Certifikát (*Forest Stewardship Council* – Rada pro správu lesů) zaručuje, že dřevo pochází z lesů obhospodařovaných v souladu s definovanými ekologickými, sociálními a majetkovými kritérii; podmínkou jejího udělení je kromě hledisek udržitelného hospodaření v lesích i souhlas ILO (Mezinárodní organizace práce) zajišťující důstojné podmínky pracovníků těchto lesů.

FSC 100 %: FSC certifikovaný přírodní materiál pocházející z FSC certifikovaných lesů a plantáží, který v průběhu dodavatelského řetězce nebyl smíchán s materiálem z jiné kategorie materiálu

FSC Mix: FSC certifikovaný přírodní materiál vycházející ze vstupu z FSC certifikovaných, kontrolovaných zdrojů a/nebo recyklovaných zdrojů a dodávaný s procentuálním nebo kreditním prohlášením.

FSC Recycled: FSC certifikovaný recyklovaný materiál vycházející ze vstupu z recyklovaných zdrojů a dodávaný s procentuálním nebo kreditním prohlášením.